МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра німецької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Майя НІКОЛАЄВА
«31» 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність : 035 Філологія

Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Освітньо-професійна програма: «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Перекладацька практика». Одеса: ОНУ, 2023. 12 с.

Розробники: Азарова І. І., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Богуславський С. С., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Іваницька Ю. В., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Кулина І. Г., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Никифоренко І. В., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Чумаков О. М., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Наталя ГОЛУБЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька _____ Інесса АЗАРОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Голова НМК _____ Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол №_____від «_____» _____20__р.

Завідувач кафедри _____ _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол №_____від. «____» _____20__р.

Завідувач кафедри _____ _____

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, підготовки, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>очна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="15">Загальна кількість:

кредитів – 3/3

годин – 90/90

змістових модулів – 1/1</td><td rowspan="15">Галузь знань:
03 Гуманітарні науки

Спеціальність:
035 Філологія

Спеціалізація:
035.043. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Рівень вищої освіти:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>8-й</td><td>9-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>90 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Виробнича (перекладацька) практика передбачає надбання умінь практичного використання перекладацьких засобів при виконанні письмового перекладу в мовній парі «німецька-українська» текстів різних жанрів та при виконанні усного послідовного перекладу (за запитом) на базах підприємств, установ та організацій, що відповідають вимогам освітньо-професійної програми.

Метою перекладацької практики є поглиблення і закріплення теоретичних знань та формування у здобувачів професійних умінь та навичок перекладу в мовній парі «німецька-українська» на базі отриманих теоретичних знань, а також виховання у студентів потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.

Основними **завданням** перекладацької практики є оволодіння здобувачами механізмами акту міжмовної комунікації та вибору перекладацької стратегії під час ділового спілкування, надбання вмінь практичного використання перекладацьких засобів в умовах письмового перекладу та усного перекладу (за запитом) у зазначеній мовній парі.

У результаті проходження перекладацької практики здобувач вищої освіти повинен:

знати: новітні досягнення в галузі теорії і практики перекладу, в тому числі, технічні; конкретні методи перекладу і прийоми досягнення адекватності; основні принципи реферування іншомовного тексту; принципи складання основних ділових паперів, контрактів, листів протоколів згідно з міжнародними стандартами діловодства; принципи організації роботи перекладацьких установ.

вміти: здійснювати адекватний письмовий переклад текстів різних жанрів (газетно-публіцистичного, офіціально-ділового, науково-технічного) іноземною та рідною мовами; користуватися спеціальними технічними і термінологічними словниками, довідковими посібниками та інтернет-ресурсами; володіти навичками усного послідовного; вести ділове листування, використовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання; застосовувати міжнародні стандарти оформлення та перекладу ділових паперів; робити аналітичне опрацювання та переклад іншомовних джерел з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.
ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК12. Здатність до представлення складної комплексної інформації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії німецької мови.
СК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.
СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів українською та німецькою і англійською мовами.
СК11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.
СК12. Здатність до організації ділової комунікації німецькою, англійською та українською мовами.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
ПР10. Знати норми літературної української, німецької та англійської мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПР14. Використовувати німецьку та англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. Зміст навчальної дисципліни

Зміст перекладацької практики обумовлений напрямком діяльності підприємства, організації чи установи, що є базою практики, і потребами баз практики на момент початку практики.

Розподіл студентів для проведення перекладацької практики відбувається відповідно наявності баз практики і кількості місць на кожній з них і оформлюється наказом по університету. Якщо кількість студентів, що мають пройти перекладацьку практику, перевищує кількість запропонованих місць, студенти мають можливість проходити перекладацьку практику на базі Одеського Національного Університету імені І.І. Мечникова.

Університет в особі ректора підписує договір про проведення перекладацької практики із закладами-базами (підприємствами, організаціями, структурами). Термін договору узгоджується обома сторонами.

Перекладацька практика передбачає письмовий переклад в мовній парі «німецька-українська» текстів різних жанрів (газетно-публіцистичного, офіціально-ділового, науково-технічного) з використанням необхідного лексико-граматичного мінімуму та певних стратегій перекладу. Використовуючи лексико-граматичний базу та іншомовні джерела, в умовах письмових ділових контактів із використанням прийомів і методів письмового спілкування та відповідних методів оформлення ділової документації студент повинен перекладати ділові листи, протоколи, відповідну документацію організації, контракти, рекламу, публіцистичні тексти, тексти інструкцій, наповнення сайтів тощо.

План та графік проходження перекладацької практики складається керівником практики від університету та студентом та затверджується керівником практики від університету. В залежності від потреб баз практик та за узгодженням сторін-учасників практики, до плану можуть вноситися зміни та доповнення, про що здобувач має бути попереджений до внесення таких змін.

Студенти проходять практику на посаді перекладача-практиканта на базах підприємств, установ та організацій, з якими укладено договір про проходження практики. За період практики студент повинен представити письмовий переклад в мовній парі «німецька-українська» загальним обсягом до **20 000** друкованих знаків з проміжками (відповідно до статистики MS Word або інших текстових редакторів).

На прохання баз практик, студенти можуть бути залучені до виконання усних перекладів. В такому випадку об’єм письмового перекладу пропорційно зменшується. Навантаження не має перевищувати **15 годин** усного перекладу на одного здобувача. Студент-практикант зобов'язаний скласти звіт по практиці, окресливши роботи, які він виконував, та проаналізувавши складнощі, з якими він стикнувся.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	лаб	ср		л	п	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ознайомлення з матеріалами для перекладу, складання глосаріїв, огранізація процесу	10				10	10				10
Виконаннання завдань в межах	70				70	70				70

перекладацької практики										
Редагування виконаних перекладів	10				10	10				10
Усього годин	90			-	90	90			-	90

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

Виконання перекладів здобувачами в межах перекладацької практики представляє собою самостійну роботу над запропонованими матеріалами, в тому числі, виконання перед- та перекладацького аналізів тексту та пост-перекладацьке редагування.

9. Методи навчання

Під час проведення перекладацької практики застосовуються такі методи навчання: *словесні:* інструктаж, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання; *наочні:* метод безпосереднього спостереження; *практичні:* виконання індивідуальних завдань.

10. Форми контролю та методи оцінювання

Форма підсумкового контролю – залік.

Керівник практики від університету виставляє залікову оцінку з урахуванням якості виконаного перекладу, його відповідності вимогам бази практики, а також беручи до уваги характеристики, які надає база практики індивідуально на кожного здобувача або на групу здобувачів.

Критерії оцінювання

Оцінка за національною шкалою	Здобувач освіти
Зараховано **(90-100)**	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання перекладу й оцінити результати власної перекладацької діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні перекладацького аналізу, підготовці до усного перекладу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань з перекладу при проходженні практики.

Зараховано (75-89)	Виконав здебільшого адекватний переклад запропонованих текстів без суттєвого семантичного викривлення; має стійкі навички виконання завдання.
Зараховано (60-74)	може використовувати знання в стандартних перекладацьких ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання перекладів та перекладацького аналізу. Правильно переклав половину речень у запропонованих текстах. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак перекладацьких явищ; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків при виконанні перекладу і формулювання висновків.
Незараховано (35-59)	не передає не тільки деталі, а й загальний сенс запропонованих текстів, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно перекладає лише окремі речення в запропонованих текстах за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незараховано (1-34)	виконує лише елементи аналізу та перекладу, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

Питання для підготовки до поточного/підсумкового контролю навчальним планом не передбачені.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Студенти отримують одну загальну оцінку за переклад текстів, виконаний за період практики, якщо одна база практики надала матеріали на увесь період проведення практики. У випадку, якщо здобувачі отримують окремі завдання від баз практик кожного тижня, кожне завдання оцінюються в максимум 100 балів, а підсумкова оцінка за практику вираховується як середній бал таких оцінок.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<table>
<tr><th>Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th>Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>для іспиту та диференційного заліку</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90-100</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">Зараховано</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">Добре</td></tr>
<tr><td>74-81</td><td>C</td></tr>
<tr><td>64-73</td><td>D</td><td rowspan="2">Задовільно</td></tr>
<tr><td>60-63</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обовязковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обовязковим повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Перекладацька практика». Одеса: ОНУ, 2023. 12 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Перекладацька практика».

14. Рекомендована література

Основна

1. Коваленко А. Я. Науково- технічний переклад: навчальний посібник. Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2001. 284с.
2. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі: (монографія). Харьків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна , 2012. 376с.
3. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студентів вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова книга, 2013. 376 с.
4. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова: навч.посіб. Суми:СумДУ, 2015. 214с.
5. Kautz U. Handbuchdidaktik des Übersetzens und des Dolmetschens. München, 2002. 643s.
6. Koller W., Hejum K.B. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Tübingen: UTB GmbH; 9- grundl. überarb. u. aktual. Aufl. Edition, 2020. 350s.

Додаткова

1. Gemeisamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen. Europarat. München: Klett, 2011. 248 S.

15. Електронні інформаційні ресурси

Примітка: в розділі містяться посилання на сайти підприємств та установ, з якими на момент укладання робочої програми укладено договір про проходження перекладацької практики.

1. Одеська міська рада URL: https://omr.gov.ua/
2. Комітет виборців України URL: http://www.cvu.org.ua/
3. Екскурсійна агенція «Тудой-сюдой» URL: https://ua.tudoy-sudoy.od.ua/
4. Журнал «Судноплавство» URL: https://ua.sudohodstvo.org/jornal-sudohodstvo/
5. Асоціація платників податків України URL: https://appu.org.ua/

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра німецької філології

ЩОДЕННИК

про проходження виробничої (перекладацької) практики

Здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
4-го року навчання групи ___
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація 035.043: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Освітня програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

_____
(Прізвище, ім'я, по батькові)

Термін практики з____ _____ по_____ _____ 20__ р.

Керівник практики
_____
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)

Кількість балів _____

Оцінка за шкалою: національною _____ ЄКТС _____

Дата_____ Підпис керівника практики _____

План та графік проходження практики

№ з/п	Етапи роботи	Тижні проходження практики				Відмітки про виконання
		1	2	3	4	
1.	Організаційні збори. Затвердження графіку проходження практики. Розподіл індивідуальних завдань.					
2.	Ознайомлення з матеріалами для перекладу, складання глосаріїв, організація процесу					
3.	Виконання індивідуального завдання: виконання письмового перекладу текстів					
4.	Редагування виконаних перекладів					
5	Оформлення звіту про практику					

Здобувач _____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Керівник практики:

_____ _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

ЗВІТ-САМОАНАЛІЗ

Дати проходження практики	
Бази проходження практики, що надали матеріали	
Тематика та жанрова приналежність матеріалів, що перекладалися протягом практики	
Основні складнощі, з якими стикнулися під час виконання *перекладу* (за необхідністю, з розбивкою за тематикою та жанрами)	
Основні складнощі, з якими стикнулися під час *редагування* запропонованих текстів (за необхідністю, з розбивкою за тематикою та жанрами)	
«Зворотній зв'язок»: коментарі здобувача щодо умов, змісту і процесу проходження виробничої практики	

Здобувач _____
(підпис)

Коментар керівника практики *(за необхідністю):*	

Керівник практики _____
(підпис)